

Lesbrief – Hoe het winterkoninkje de sperwer te slim af was

Brrrrr....Wat is het koud. De hele wereld is wit. Gister kon het winterkoninkje nog lekker tussen de bladeren scharrelen, maar nu lijkt alles stijf bevroren. Hij zet zijn veren op om een warm luchtlaagje om zich heen te maken. Het vogeltje is van kop tot staart nog geen 10 cm en weegt 9 gram. Dat is ongeveer twee suikerklontjes. Hij heeft vannacht met nog paar andere winterkoninkjes tegen elkaar aan in een nestje geslapen. Zo bleven ze allemaal lekker warm.

Het is februari en hij weet dat het niet lang gaat duren voor hij flink aan de slag moet. Hij zal meerdere nestjes gaan bouwen, zodat zijn eerste vrouw de beste kan kiezen. Hij kijkt voortdurend uit naar geschikte plekjes voor deze nesten: een rol touw bij de schuur van de boer, die hoge holte in de oude boom, in de bramenstruik van de houtwal? Hij heeft nog tijd om er over te denken...

Eerst maar wat eten zoeken om weer warm te worden. Zijn favoriete hapjes zijn weggedoken voor de kou. Duizendpoten, slakken, spinnetjes, larven van insecten; allemaal hebben ze zich verstopt in de grond of in spleten van de bast van bomen. Met zijn spitse snavel kan de winterkoning diertjes uit de spleten peuteren.

Terwijl hij in een grote eik op zoek is naar voedsel, hoort de winterkoning de alarmroepjes van verschillende vogels: een koolmees, merel en een groepje staartmezen vliegen luid roepend weg. Snel kijkt de winterkoning om zich heen. Hij zit veel hoger dan hij normaal zit en vraagt zich af of naar de veilige braamstruik onder de eik moet vliegen.

Net als hij naar beneden vliegt ziet hij een sperwer in een andere boom, wachtend tot zij een vogeltje ziet die ze kan pakken. Ze heeft hem gezien! De sperwer duikt op hem af, maar het winterkoninkje maakt een scherpe bocht en vliegt recht een boomholte in. De sperwer mist hem op een haar na en laat een boze schreeuw horen.

Met kloppend hartje blijft het winterkoninkje nog een tijdje zitten. Als zijn ogen gewend zijn aan het donker ziet hij een heleboel pissebedden. Hij kan ze zo oppeuzelen! Met een vol buikje verlaat hij voorzichtig de boomholte. Ontkomen aan de vliegende dood, goed gegeten én een mooie plek voor een nestje gevonden. Wat een geluksdag!

Geluiden en meer info over Winterkoning:

<https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/winterkoning>

<https://youtu.be/XPAKYADRTC4>

Antwoorden

Wat eet een winterkoning: kleine insecten, rupsen, spinnetjes, larven en zaadjes

Koude nacht overleven: Tijdens ijskoude nachten in de winter kunnen winterkoninkjes bevriezen. Door tegen elkaar aan te kruipen, houden ze elkaar warm en kunnen ze een koude nacht overleven.

Territorium = een gebied met voedsel en nestgelegenheid dat een groep of dier als zijn gebied beschouwd en waar geen soortgenoten mogen komen die een bedreiging vormen.

Figuur 1 Eitjes

Werkblad Winterkoning

Wat eet een winterkoninkje?

Kijk maar eens goed naar het snaveltje. Zie je hoe puntig het is?

Met hun fijne snavel kunnen ze zelfs in kleine spleten van boomschors verstopte insecten en rupsen eruit peuteren.

Zoek op internet op wat winterkoninkjes eten:

IJskoude nachten zijn gevaarlijk!

Winterkoninkjes zijn erg klein. Een zeer koude nacht kan dodelijk zijn! In het verhaaltje staat hoe ze dat voorkomen. Schrijf hieronder op wat winterkoninkjes 's nachts doen om niet te bevriezen:

Aan het werk!

Het mannetje moet hard werken in het voorjaar. In het verhaaltje staat waarom: hij maakt in zijn territorium meerdere nestjes en het vrouwtje mag er één kiezen!

Weet je wat een territorium is? Schrijf het in je eigen woorden op of zoek het op in het woordenboek:

Mooie eitjes

Als het vrouwtje een nestje heeft gekozen legt ze haar eitjes.

Zoek op internet op hoe het eitje van een winterkoning eruit ziet en teken hem na in het rechthoek hiernaast.